

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul legii pentru modificarea Legii insolvenței nr. 149/2012

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea Legii insolvenței nr. 149/2012 a fost elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării. Pentru elaborarea proiectului de lege, prin Ordinul ministrului dezvoltării economice și digitalizării nr. 12/2026 a fost instituit Grupul de lucru pentru transpunerea acquis-ului Uniunii Europene în domeniul insolvenței, în care au fost incluse atât autoritățile publice (Ministerul Justiției, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Serviciul Fiscal de Stat, Casa Națională de Asigurări Sociale), instanțe de judecată (Judecătoria Chișinău sediul Central), reprezentanții mediului de afaceri și practicieni (Asociația Băncilor din Moldova, Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din Republica Moldova, avocați, cât și experți naționali. Totodată, proiectul a fost elaborat cu suportul experților Grupului Băncii Mondiale (WBG) din cadrul unui proiect de cooperare tehnică finanțat de Fondul Fiduciar Multidonator (MDTF), „Programul „Moldova – Creștere, Reziliență și Oportunități pentru Bunăstare” (M-GROW), în baza Raportului/Recomandărilor Băncii Mondiale pentru implementarea Directivei (UE) 2019/1023 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind cadrele de restructurare preventivă, remiterea de datorie și decăderile, precum și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie și de modificare a Directivei (UE) 2017/1132. *(în continuare – Directiva privind restructurarea și insolvența).*

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Elaborarea proiectului de lege este condiționată de necesitatea alinierii cadrului normativ național la legislația aplicabilă a Uniunii Europene.

În acest context, proiectul de lege transpune Directiva (UE) 2019/1023 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind cadrele de restructurare preventivă, remiterea de datorie și decăderile, precum și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie și de modificare a Directivei (UE) 2017/1132, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 172 din 26 iunie 2019, CELEX: 32019L1023.

Elaborarea proiectului de act normativ propus spre examinare este prevăzută de următoarele documente strategice ale Republicii Moldova:

- Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029 (Hotărârea Guvernului nr. 306/2025) – Clusterul 1 (Valori Fundamentale), Capitolul 24 (Justiție, Libertate și Securitate), acțiunea nr. 102;
- Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru 2025-2027 (Hotărârea Guvernului nr. 260/2025) - măsura 1.1.3, indicatorul „*Revizuirea cadrului legislativ actual de insolvență*”, „*Elaborarea proiectului de modificare a cadrului normativ pentru a simplifica procedurile de insolvență, a reduce timpii de procesare și a îmbunătăți protecția drepturilor creditorilor*”;

- Foia de parcurs privind „Statul de drept” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană) (Hotărârea Guvernului nr. 275/2025) – Capitolul IX. „Cooperarea judiciară în materie civilă și comercială”, Rezultatul strategic nr. 3 „Proceduri de insolvență mai eficace și mai eficient”, măsura 3.1 „Adoptarea cadrului normativ pentru punerea în aplicare a acquis-ului UE privind cadrele de restructurare preventivă, remiterea de datorie și decăderile, precum și privind măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie”, cu termen de adoptare în Parlament – decembrie 2026.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În contextul evoluțiilor economice recente și al creșterii riscurilor de dificultate financiară pentru întreprinderi, cadrul normativ național în materia insolabilității necesită ajustări pentru a răspunde mai bine situațiilor în care debitorii ajung într-un blocaj de lichiditate sau într-o deteriorare temporară a fluxurilor de numerar, fără ca aceasta să însemne, în mod necesar, lipsa viabilității economice.

Considerentele Directivei (UE) 2019/1023 pornesc de la ideea că, în lipsa unor instrumente eficiente de intervenție timpurie, întreprinderile care ar putea fi salvate ajung să intre prea târziu în proceduri colective, când valoarea economică s-a diminuat deja semnificativ, iar opțiunile de redresare sunt limitate. În asemenea circumstanțe, se produc efecte negative nu doar pentru debitor, ci și pentru creditori, angajați și economie în ansamblu: sunt afectate locurile de muncă, se reduc încasările bugetare, se perturbă lanțurile comerciale, iar recuperarea creanțelor are, de regulă, un randament mai scăzut decât ar fi fost posibil într-o restructurare realizată în faza incipientă a dificultății.

În Republica Moldova, Legea insolabilității nr.149/2012 oferă un cadru general pentru restructurare și faliment, însă practica demonstrează că utilizarea mecanismelor de redresare este deseori tardivă și insuficient orientată spre prevenirea insolabilității în sensul Directivei (UE) 2019/1023. Directiva pune accent pe necesitatea ca debitorii viabili să aibă acces la instrumente care le-ar permite să acționeze înainte ca insolabilitatea să devină inevitabilă, inclusiv prin identificarea timpurie a semnalelor de risc, prin facilitarea negocierii unui plan într-un interval de timp protejat și prin asigurarea continuității activității în perioada de pregătire și implementare a restructurării.

În absența unor astfel de mecanisme clare și previzibile, există riscul ca presiunile individuale exercitate de diverși creditori, incertitudinea privind menținerea contractelor indispensabile sau lipsa resurselor financiare necesare pentru redresare să determine degradarea rapidă a întreprinderii, transformând o dificultate reversibilă într-o insolabilitate ireversibilă. Directiva pornește de la premisa că această tranziție către faliment nu este doar o consecință economică, ci și un rezultat al unui cadru juridic care nu oferă suficientă stabilitate și încredere părților implicate pentru a alege soluții de restructurare în locul soluțiilor distructive de tip lichidare.

Astfel, un element central al Directivei este orientarea spre viabilitatea economică a întreprinderii: acolo unde există perspective reale de continuare a activității și de creare a valorii, legislația trebuie să faciliteze menținerea întreprinderii în funcțiune și restructurarea obligațiilor într-un mod echilibrat, în loc să permită degradarea valorii prin executări fragmentate sau prin încetarea relațiilor contractuale esențiale. Această abordare urmărește protejarea valorii întreprinderii ca „întreprindere în activitate”, care de regulă este mai mare decât valoarea obținută prin valorificarea separată a

activelor. În practică, pentru ca un plan să fie negociat și implementat, este necesară reducerea incertitudinii juridice și a riscurilor neprevizibile pentru părți: creditorii trebuie să aibă un cadru clar pentru a-și exercita drepturile și pentru a evalua avantajele planului, debitorul trebuie să poată continua operațiunile curente fără întreruperi arbitrare, iar finanțatorii trebuie să aibă o protecție rezonabilă atunci când sprijină o restructurare cu șanse de reușită. În lipsa acestor garanții, restructurarea devine mai degrabă o opțiune teoretică, iar actorii economici preferă soluții defensive, cu efect de accelerare a crizei.

În acest context, Directiva (UE) 2019/1023 tratează necesitatea „unei a doua șanse” pentru antreprenori pornind de la constatarea că eșecul unei afaceri nu trebuie să conducă automat la excluderea de lungă durată din viața economică. O povară excesivă și prelungită a datoriilor, lipsa unor reguli clare privind degrevarea de obligații după o perioadă maximă și lipsa unei perspective de reintegrare economică pot descuraja inițiativa antreprenorială, pot stimula informalitatea și pot menține persoane active în economie într-o stare de blocaj financiar, fără beneficii reale nici pentru creditori, nici pentru societate. Astfel, remiterea datoriilor într-un termen rezonabil, cu condiții și garanții împotriva abuzurilor, contribuie la relansarea activității economice și la creșterea gradului de conformare, în loc să perpetueze insolabilitatea *de facto* și stagnarea.

Prin urmare, necesitatea modificării Legii insolabilității nr.149/2012 derivă din obiectivul de a alinia cadrul național la logica Directivei (UE) 2019/1023, axată pe prevenirea intrării inutile în insolabilitate a debitorilor viabili, pe maximizarea șanselor de redresare prin instrumente juridice predictibile și eficiente și pe instituirea unei a doua șanse prin reguli clare privind degrevarea de obligații într-un termen maxim.

Transpunerea Directivei presupune includerea unor prevederi legale conexe care ar permite funcționarea în practică a acestui cadru: mecanisme de orientare și avertizare timpurie, reguli adecvate pentru negocierea și implementarea planurilor într-un interval protejat, asigurarea continuității activității prin menținerea relațiilor contractuale esențiale, stimularea finanțărilor necesare restructurării, precum și consolidarea eficienței procedurilor și a capacității instituționale (inclusiv prin colectarea datelor relevante). Toate aceste elemente, privite în ansamblu, urmăresc un obiectiv comun promovat de Directivă: reducerea pierderilor economice și sociale asociate lichidărilor evitabile și crearea unui cadru modern care să permită salvarea valorii economice acolo unde aceasta poate fi păstrată în mod realist, cu respectarea echilibrului dintre interesele debitorilor, ale creditorilor și ale celorlalte părți afectate.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Odată cu transpunerea și implementarea Directivei (UE) 2019/1023, se urmărește consolidarea la nivel național a unui cadru juridic orientat mai mult spre prevenirea insolvenței și salvarea întreprinderilor viabile din punct de vedere economic, înainte ca dificultatea financiară să degenereze în insolabilitate. Schimbarea urmărită constă în trecerea de la o abordare predominant reactivă, axată pe gestionarea stării de insolabilitate deja produse, la un model care favorizează intervenția timpurie, restructurarea efectivă a obligațiilor și menținerea activității economice acolo unde există perspective reale de redresare. Totodată, se urmărește crearea unui cadru mai previzibil și mai funcțional pentru debitori și creditori, inclusiv prin facilitarea negocierii planurilor de restructurare, protejarea continuității activității debitorului și stimularea finanțărilor necesare redresării. În paralel,

proiectul are drept scop promovarea principiului „celei de-a doua șansă”, astfel încât debitorii de bună-credință să poată reveni într-un termen rezonabil în circuitul economic. Per ansamblu, evoluția urmărită este dezvoltarea unui sistem de insolvabilitate mai eficient, mai echilibrat și mai bine aliniat standardelor europene, capabil să reducă pierderile economice și sociale generate de lichidările evitabile.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege propune modificarea Legii insolvabilității nr. 149/2012, în vederea transunerii Directivei (UE) 2019/1023, prin consolidarea instrumentelor de prevenire a insolvabilității, a mecanismelor de restructurare (în special a restructurării accelerate), precum și prin introducerea unor garanții menite să mențină viabilitatea economică a debitorilor și să asigure o a doua șansă debitorilor de bună-credință. În acest sens, proiectul intervine atât asupra conceptelor de bază și a conduitei debitorului în dificultate financiară, cât și asupra protecției continuității activității (contracte esențiale), a finanțărilor aferente restructurării și a arhitecturii procedurii accelerate de restructurare.

În primul rând, proiectul completează setul de definiții din art. 2 al Legii nr. 149/2012, introducând noțiuni indispensabile funcționării cadrului de restructurare preventivă/accelerată: este definită „avertizarea timpurie”, iar pentru a sprijini implementarea planurilor sunt definite categoriile de finanțare relevante pentru restructurare, precum „finanțări intermediare” și „finanțări noi”. Aceste completări sunt esențiale deoarece Directiva 2019/1023 se bazează pe intervenția timpurie, pe accesul la finanțare în restructurare și pe claritate conceptuală, astfel încât actorii (debitori, creditori, instanțe, finanțatori) să aplice uniform mecanismele prevăzute de lege.

În al doilea rând, proiectul instituie un mecanism instituțional minim de sprijin pentru prevenirea insolvabilității prin introducerea unui articol care instituie obligația Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării prin intermediul instituției publice responsabile pentru susținerea dezvoltării antreprenoriatului de a asigura instrumente practice de avertizare timpurie (inclusiv informare/ghidare publică și linie de suport). Prin acest articol se urmărește ca debitorii, în special IMM-urile, să aibă acces la îndrumare pentru a identifica din timp semnalele de risc și pentru a recurge la soluții de restructurare înainte ca insolvabilitatea să devină inevitabilă.

Proiectul întărește și obligațiile de conduită ale conducerii debitorului în faza pre-insolvabilitate, prin completarea art. 14 cu un nou alin. (5), orientat spre obligația de a lua măsuri rezonabile pentru evitarea insolvabilității și de a ține cont de interesele creditorilor și ale altor părți interesate atunci când debitorul se află în dificultate financiară. Această completare urmărește ancorarea în lege a standardului de responsabilitate managerială specific perioadei în care întreprinderea încă poate fi salvată, dar este expusă riscului de deteriorare accelerată a situației financiare.

Un element important pentru menținerea activității curente este protecția contractelor indispensabile funcționării întreprinderii. În acest sens, proiectul modifică art. 23 alin. (4), consolidând regula potrivit căreia pe durata perioadei de observație nu se admite, în detrimentul debitorului, suspendarea/rezoluțiunea/încetarea sau modificarea contractelor esențiale doar pentru faptul că debitorul se află în perioada de observație sau în restructurare accelerată. Această regulă însă

operează cu condiția ca debitorul să-si execute obligațiile de plată născute după inițierea perioadei de observație. În practică, această intervenție reduce riscul ca furnizorii critici să întrerupă livrările și, implicit, reduce degradarea valorii întreprinderii, inclusiv în perioada de negociere și implementare a planului. Totodată, se introduce alineatul 4¹ pentru a transpune art. 7 alin. (5) din Directiva (UE) 2019/1023. Acesta urmărește să asigure continuitatea activității debitorului pe durata procedurii de restructurare accelerată și/sau a perioadei de observație. În lipsa acestei reguli, creditorii contractuali ar putea invoca clauze de tip „*ipso facto*” pentru a rezilia sau modifica contracte doar ca urmare a inițierii procedurii, ceea ce ar compromite imediat șansele reale de redresare financiară sau, după caz, de negociere și implementare a planului. Prin declararea nulității unor asemenea clauze, se protejează valoarea întreprinderii viabile și se creează un cadru predictibil redresarea financiară, fără a afecta dreptul creditorului de a reacționa la alte încălcări contractuale relevante decât simpla inițiere a perioadei de observație sau a procedurii accelerate de restructurare.

Se propune completarea art. 24 cu o normă care obligă instanța de insolvabilitate, la numirea administratorului provizoriu, să țină cont dacă persoana propusă deține cunoștințele și experiența necesară, raportat la particularitățile cauzei. Norma propusă are drept scop asigurarea faptului că administratorul provizoriu este desemnat nu doar în funcție de propunerea formulată odată cu cererea introductivă / cererea de intentare a procedurii accelerate de restructurare, ci și în funcție de competențele profesionale necesare pentru gestionarea cauzei concrete. În acest mod, se transpune art. 26 alin. (1) lit. c) din Directiva (UE) 2019/1023, care pune accent pe adecvarea experienței practicianului la specificul procedurii. Se urmărește astfel consolidarea eficienței procedurii și creșterea capacității acesteia de a răspunde în mod corespunzător particularităților economice și juridice ale fiecărui caz.

În materie de protecție a tranzacțiilor și finanțărilor legate de restructurare, proiectul completează art. 104 cu prevederi prin care se instituie un regim corespunzător de protecție: actele rezonabile și necesare pentru negocierea sau implementarea planului nu urmează a fi anulate, iar finanțările intermediare și finanțările noi beneficiază de o protecție sporită (inclusiv în raport cu anularea și răspunderea finanțatorilor). Logica acestei intervenții este de a face restructurarea „finanțabilă” și credibilă, reducând riscul juridic pentru finanțatori și pentru debitor în etapa critică a redresării, ci dimpotrivă crescând atractivitatea acestor finanțări pentru finanțatori.

În ceea ce privește mecanismul „a doua șansă”, proiectul completează art. 136 cu prevederi referitoare la procedura de degrevare de obligații a întreprinzătorilor individuali după expirarea unui termen maxim de 3 ani. Dacă la momentul degrevării nu au fost încă valorificate toate bunurile debitorului (i.e. procedura nu a fost încă încheiată), procedura continuă până la valorificarea tuturor bunurilor debitorului care sunt obiect al procedurii, iar mijloacele bănești obținute sunt îndreptate întru stingerea obligațiilor de care debitorul a fost degrevat. Totuși, din momentul degrevării, debitorul este în drept să obțină noi bunuri și venituri care nu vor fi obiect al procedurii, adică nu vor putea fi valorificate în cadrul acestei proceduri și nici nu vor putea fi obiect al urmăririi în raport cu obligațiile apărute până la momentul degrevării. Această soluție urmărește alinierea cu Directiva 2019/1023 în partea referitoare la remiterea datoriilor și reintegrarea economică a debitorilor de bună-credință, evitând perpetuarea pe termen nedefinit a unei poveri a datoriilor.

Se propune excluderea tezei a II-a din art. 142 alin. (10) în vederea punerii Legii insolvenței în acord cu hotărârea Curții Constituționale nr.8 din 24.06.2025, prin care această teză a fost declarată neconstituțională.

Proiectul prevede abrogarea art. 219 și propune o redacție substanțial nouă a art. 220, care prevede etapele și condițiile de inițiere a procedurii accelerate de restructurare:

- se exclude perioada prealabilă de negociere în afara procedurii accelerate de restructurare; și
- se stabilesc cerințe mai clare pentru cererea debitorului de intentare a procedurii accelerate de restructurare.

Proiectul prevede introducerea art. 220¹, care reglementează instituția suspendării urmăririlor individuale și a executărilor silite în cadrul procedurii accelerate de restructurare. Spre deosebire de reglementarea actuală, suspendarea nu va opera pe întreaga durată a procedurii, ci va fi dispusă pentru o perioadă determinată de 4 luni, cu posibilitatea prelungirii până la maximum 12 luni și cu reguli exprese privind ridicarea acesteia. De asemenea, se instituie regula conform căreia debitorul nu va mai putea solicita o nouă suspendare după ce aceasta a încetat ca urmare a respingerii cererii de prelungire, a ridicării suspendării sau a expirării perioadei maxime de 12 luni. După încetarea suspendării, procedura accelerată de restructurare va putea continua și în lipsa acesteia, dacă până la acel moment planul de restructurare accelerată nu a fost încă confirmat. Totodată, în cazul în care, în termen de 4 luni de la încetarea suspendării, nu va exista un plan acceptat de instanța de insolvență, aceasta va dispune încetarea procedurii, aspect reglementat prin art. 224¹ propus.

Proiectul prevede, de asemenea, introducerea art.220² care reglementează chestiunea administrării debitorului pe parcursul procedurii accelerate de restructurare. Aceste prevederi urmăresc să păstreze debitorul în controlul activității sale pe durata procedurii accelerate de restructurare, pornind de la premisa că redresarea are șanse mai mari atunci când întreprinderea își poate continua activitatea curentă și poate negocia activ cu creditorii un plan viabil. Totodată, norma clarifică faptul că administratorul provizoriu nu preia administrarea întreprinderii, ci are un rol limitat, de asistență și facilitare a negocierii și elaborării planului, inclusiv în ceea ce privește identificarea finanțărilor intermediare. În acest mod, se urmărește un echilibru între menținerea continuității activității debitorului și asigurarea unui suport profesionist în procesul de restructurare.

În continuare, proiectul revizuieste art. 222, stabilind mai detaliat cerințele privind conținutul planului în restructurarea accelerată, inclusiv obligația de a descrie măsurile propuse, efectele asupra categoriilor de creditori, estimările economico-financiare, precum și componenta de finanțări noi atunci când planul se bazează pe acestea. Totodată, se introduce un instrument practic de sprijin pentru IMM-uri, prin rolul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării prin intermediul instituției publice responsabile pentru susținerea dezvoltării antreprenoriatului de a publica o listă de verificare pentru plan, și se prevede posibilitatea ca planul să fie propus chiar și în lipsa acordului asociaților/acționarilor, pentru a evita blocaje corporative atunci când obiectivul este salvarea unei întreprinderi viabile.

Proiectul instituie un mecanism nou de constituire a claselor de creditori, reglementând la art. 223 criteriile de grupare în clase și regulile privind votarea planului și opozabilitatea lui. Astfel, debitorii

vor fi în drept să creeze în mod independent clasele de creditori, ținând cont de condițiile prevăzute de lege, inclusiv interdicția de a grupa creditori garantați și negarantați în aceeași clasă. Debitorul va fi în drept să grupeze într-o singură clasă creditori de același sau de diferite ranguri. Totodată, creditori de același rang vor putea fi grupați în clase diferite (e.g. clasa furnizorilor și clasa finanțatorilor). În cazul IMM-urilor, acestea vor fi în drept să includă toți creditorii (garantați și negarantați) într-o singură clasă.

La gruparea creditorilor în clase, debitorul urmează să țină cont că toți creditorii dintr-o clasă au aceleași drepturi și urmează a fi supuși aceluiași tratament (conform art. 192 din Legea insolvenței). Acest fapt presupune că la gruparea într-o singură clasă a creditorilor de diferite ranguri, nu se permite acordarea mai multor drepturi sau preferințe creditorilor de rang mai înalt.

În acest context, printr-un articol nou (223¹) sunt instituite reguli speciale care permit impunerea planului de restructurare în pofida disidenței creditorilor din mai multe clase, reflectându-se mecanismul prevăzut la art.11 din Directivă.

Acest mecanism prevede că un plan de restructurare accelerată se consideră acceptat chiar și în lipsa votului unanim (i.e. în lipsa acceptării acestuia de către toate clasele de creditori în condițiile art.223), în cazul în care:

- (i) debitorul asigură respectarea testului BIOC (*Best-Interest-Of-Creditors test*, prevăzut la art.224 alin.(1) lit.b) din Legea insolvenței), și
- (ii) majoritatea claselor, sau chiar o singură clasă, a votat pentru aprobarea planului (în condițiile prevăzute la lit.b) din acest nou articol).

În aceeași logică, art. 224 este revizuit pentru a detalia condițiile de confirmare a planului de către instanță, inclusiv criterii legate de viabilitatea măsurilor propuse și de tratamentul echitabil al creditorilor afectați (testul BIOC), precum și regimul căilor de atac și competențele instanței de apel în raport cu hotărârea instanței de insolvență. Totodată, se prevede că contestațiile formulate împotriva hotărârii adunării creditorilor privind votarea planului procedurii accelerate de restructurare vor fi examinate concomitent cu cererea de confirmare a planului, asigurând astfel celeritatea și coerența procesului decizional.

Totodată, un articol nou (224¹) clarifică expres cazurile în care procedura accelerată de restructurare încetează, pentru a evita menținerea ei pe durată nedeterminată în lipsa unor perspective reale de adoptare și confirmare a unui plan. Norma urmărește să asigure că această procedură rămâne un instrument de redresare temporar și eficient, iar atunci când scopul său nu mai poate fi atins, creditorii își pot valorifica drepturile prin intentarea procedurii de insolvență. În acest mod, se menține un echilibru între acordarea unei șanse reale de restructurare debitorului și necesitatea de a nu prelungi nejustificat incertitudinea juridică pentru creditori.

Complementar, proiectul completează legea cu un articol nou care instituie obligația de colectare și centralizare anuală a datelor privind procedurile de insolvență și restructurare accelerată (număr de cereri, durate, rezultate etc.), în sarcina autorității competente (Ministerul Justiției, conform proiectului). Această componentă este relevantă pentru eficiența sistemului, întrucât permite evaluarea continuă a funcționării cadrului normativ și ajustarea politicilor publice pe baza unor indicatori.

În final, la Articolul II din proiectul de lege se propune de a prevedea că „*Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova*”. Potrivit art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.

Prin urmare, luând în considerare faptul că necesitatea modificării Legii insolvenței nr. 149/2012 rezultă din angajamentele asumate de Republica Moldova în calitate de stat candidat în cadrul procesului de aderare la Uniunea Europeană, din obligativitatea executării Hotărârii Guvernului nr. 306/2025 cu privire la aprobarea Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, Hotărârii Guvernului nr. 260/2025 cu privire la aprobarea Agendei de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, Hotărârii Guvernului nr. 275/2025 pentru aprobarea Foii de parcurs privind „Statul de drept”, precum și din faptul că termenul de realizare a acțiunii este extrem de restrâns – **luna decembrie 2026**, precum și din faptul că proiectul înainte de adoptare urmează a fi consultat cu Comisia Europeană, s-a propus că proiectul de lege va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu derogare de la regula generală stabilită de articolul 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, care statuează că, „*Actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.*”

În ansamblu, proiectul trece de la un model predominant reactiv (intervenție în momentul crizei) către un model mai proactiv, axat pe prevenirea insolvenței, menținerea viabilității economice a întreprinderii și oferirea unei a doua șansă, prin introducerea de instrumente procedurale și garanții juridice care fac restructurarea mai accesibilă, mai previzibilă și mai funcțională pentru debitori și creditori.

În vederea asigurării unei aplicări conforme cu obiectivele armonizării cu legislația Uniunii Europene, la interpretarea și aplicarea normelor noi introduse prin legea de modificare se va ține cont de prevederile Directivei (UE) 2019/1023, inclusiv de considerentele (Preambulul) acesteia, care explică intenția legiuitorului european și scopurile urmărite prin instituirea cadrului de restructurare preventivă și a mecanismelor aferente.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate, or intervenția se realizează în ordinea transpunerii acquis-ului Uniunii Europene (Directivei (UE) 2019/1023) la nivel de cadru normativ național.

Au fost analizate mai multe opțiuni de transpunere, inclusiv prin prisma recomandărilor Băncii Mondiale incluse în documentul: *Notă tehnică: Recomandări pentru Implementarea Directivei UE privind Restructurarea 2019/1023 în Republica Moldova*, din cadrul programului *Moldova: Programul de Asistență Tehnică M-Grow*.

În final, s-a optat pentru opțiunea propusă în aceste recomandări, și anume alinierea instituției restructurării accelerate cu cerințele Directivei UE 2019/1023 și, după caz, alinierea anumitor mecanisme care pot fi deopotrivă aplicabile și pentru procedura de restructurare clasică.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul de lege implică instituirea unui mecanism instituțional de sprijin pentru prevenirea insolabilității prin instituirea obligației Serviciului Fiscal de Stat de a asigura instrumente practice de avertizare timpurie (inclusiv informare/ghidare publică și linie de suport).

Totodată, se introduce un instrument practic de sprijin pentru IMM-uri, prin obligația Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării prin intermediul instituției publice responsabile pentru susținerea dezvoltării antreprenoriatului de a publica o listă de verificare pentru planurile de restructurare accelerată.

În plus, se instituie obligația Ministerului Justiției (conform proiectului) de colectare și centralizare anuală a datelor privind procedurile de insolabilitate și restructurare accelerată (număr de cereri, durate, rezultate etc.).

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului de lege nu implică costuri financiare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Impactul proiectului asupra sectorului privat va fi, în principal, unul pozitiv, prin crearea unui cadru juridic mai modern și mai flexibil, care să permită întreprinderilor aflate în dificultate financiară să intervină într-o etapă mai timpurie, înainte ca starea lor să degereze în insolabilitate. Pentru mediul de afaceri, una dintre cele mai importante schimbări constă în consolidarea procedurii accelerate de restructurare ca instrument real de prevenire a insolabilității, care va putea fi utilizat de debitorii viabili din punct de vedere economic pentru a-și reorganiza obligațiile și a-și continua activitatea. În acest mod, business-ul va avea la dispoziție o alternativă mai eficientă la faliment, orientată spre salvarea valorii întreprinderii, menținerea relațiilor comerciale și evitarea întreruperii activității.

Impactul asupra business-ului va rezulta și din faptul că procedura accelerată de restructurare devine mai flexibilă și mai adaptată realităților economice, oferind debitorului un rol mult mai important în elaborarea și promovarea soluției de restructurare. Debitorul va putea participa activ și decisiv la configurarea planului, inclusiv la gruparea creditorilor în clase și la definirea măsurilor necesare pentru redresare, ceea ce permite o restructurare mai apropiată de specificul activității economice desfășurate. Această abordare sporește șansele ca planul să fie unul realist, funcțional și sustenabil, deoarece pornește de la cunoașterea directă de către debitor a modelului său de afaceri și a necesităților concrete de reorganizare.

În același timp, proiectul oferă debitorului condiții mai favorabile pentru negocierea unui plan, inclusiv prin mecanisme precum protecția contractelor esențiale și facilitarea obținerii finanțărilor necesare restructurării. Aceste elemente reduc presiunea imediată asupra afacerii și creează un spațiu

real pentru negocieri și redresare. În ansamblu, proiectul este de natură să contribuie la dezvoltarea unei culturi a restructurării timpurii în mediul de afaceri, la reducerea falimentelor evitabile și la menținerea în circuitul economic a întreprinderilor care, deși aflate în dificultate, rămân viabile din perspectivă economică.

Un alt efect important pentru sectorul privat îl constituie introducerea mecanismelor de avertizare timpurie, care vor permite entităților juridice să identifice mai devreme riscul intrării în incapacitate de plată și să recurgă la soluții de redresare înainte ca dificultățile financiare să devină imposibil de gestionat. Din această perspectivă, proiectul nu intervine doar la etapa crizei, ci creează și un instrument suplimentar de prevenție, menit să ajute întreprinderile să evite agravarea situației financiare. Pentru debitori, aceasta înseamnă o șansă mai mare de a reacționa din timp, iar pentru partenerii contractuali și creditorii presupune o probabilitate mai mare ca dificultatea debitorului să fie soluționată prin restructurare, și nu prin faliment.

4.4. Impactul social

Proiectul de lege nu are impact social.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de lege nu are impact asupra datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul de lege nu are impact asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul de lege nu are impact asupra mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Proiectul de lege va facilita accesul debitorilor viabili la procedura accelerată de restructurare, oferindu-le un cadru mai previzibil și mai rapid pentru negocierea și confirmarea unui plan înainte ca insolabilitatea să devină inevitabilă. Debitorii vor beneficia de un interval protejat pentru negocieri (inclusiv prin suspendarea executărilor silite) și de continuitatea activității prin limitarea clauzelor contractuale care ar putea bloca imediat funcționarea întreprinderii. Totodată, proiectul crește șansele reale de implementare a planului prin clarificarea conținutului acestuia și prin stimularea finanțărilor necesare restructurării, reducând riscurile juridice aferente. În ansamblu, modificările urmăresc salvarea valorii economice a întreprinderilor viabile și evitarea falimentelor evitabile, în beneficiul debitorilor, creditorilor și economiei.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul de lege transpune Directiva (UE) 2019/1023 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind cadrele de restructurare preventivă, remiterea de datorie și decăderile, precum și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență, și de remitere de datorie și de modificare a Directivei (UE) 2017/1132.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

a) obiectivele actului juridic al UE: Potrivit art.1 alin.(1) din Directiva (UE) 2019/1023: ”*Prezenta directivă stabilește norme cu privire la: (a) cadrele de restructurare preventivă la care pot recurge debitorii aflați în dificultate financiară atunci când există o probabilitate de insolvență, în vederea*

prevenirii insolvenței și a asigurării viabilității debitorului; (b) procedurile care conduc la remiterea datoriei angajate de întreprinzători insolvenți; și (c) măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie.”

b) gradul de transpunere a actului juridic al UE: Proiectul de lege asigură transpunerea primară totală a Directivei (UE) 2019/1023.

c) argumentarea introducerii unor reglementări care nu sunt prevăzute expres în actul juridic al UE și/sau care depășesc cerințele minime stabilite de acesta: Pentru acest proiect, a fost elaborat tabelul de concordanță care oferă explicații cu privire la această chestiune.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Se promovează proiectul de lege în vederea implementării legislației UE privind restructurarea preventivă și măsurile de sporire a eficienței acestor proceduri de restructurare.

[concluziile expertizei de compatibilitate]

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor art. 8 și art. 9 din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, precum și conform prevederilor pct. 177 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, elaborarea prezentului proiect de lege a fost demarată odată cu publicarea pe pagina web-oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării <https://mded.gov.md>, la compartimentul „Transparență Decizională”, rubrica „Anunțuri privind consultări publice” a anunțului privind inițierea elaborării proiectului de lege pentru transpunerea Directivei (UE) 2019/1023 privind cadrele de restructurare preventivă, remiterea de datorie și decăderile, precum și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare și de insolvență (<https://mded.gov.md/career/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-pentru-transpunerea-directivei-ue-2019-1023-privind-cadrele-de-restructurare-preventiva-remiterea-de-datorie-si-decaderile-precum-si-masurile/> și pe platforma www.particip.gov.md (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15865) a anunțului de inițiere prin care se solicită implicarea tuturor subiecților interesați prin prezentarea propunerilor de rigoare asupra proiectului de lege.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege va fi supus expertizei de compatibilitate cu legislația UE, în conformitate cu art. 35 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, fiind emisă [Declarația de compatibilitate]. Informația referitoare la concluziile aferente expertizei de compatibilitate va fi inclusă după recepționarea declarației de compatibilitate.

Totodată, conform prevederilor art.36 și 37 din Legea nr.100/2017, proiectul de lege va fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție și expertizei juridice din partea Ministerului Justiției.

Informația referitoare la concluziile aferente expertizei anticorupție și expertizei juridice va fi inclusă după recepționarea concluziilor respective.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Adoptarea și punerea în aplicare a prevederilor proiectului impune necesitatea modificării Legii insolvenței nr.149/2012.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului de lege, și anume a mecanismelor de avertizare timpurie, urmează a fi realizată prin elaborarea actelor care să reglementeze modul de executare a obligațiilor Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării prevăzute în proiectul de lege.

Secretar de stat

Natalia SELEVESTRU